

Pravilnik Djačkega Doma.

(Za vse one, ki potujejo sami ali z otroci v Beograd.)

Izvršni odbor je predpisal sledeči pravilnik za red v Djačkem domu:

I. del.

Red v domu.

Čl. 1. Za inventar v domu, kakor tudi za red v njem odgovarja gospodar. Dokler ne bo izvoljen gospodar, bo vršil te posle uslužbenec, ki ga postavi izvršni odbor.

Čl. 2. Dom se zapira pozimi ob 8. uri, a poleti ob 10. uri zvečer. Kdor bo hotel po tej uri iti v dom, plača 2 Din. Izvzeti so le učenci ekskurzisti, ki izostanejo zaradi skupnega izhoda.

Čl. 3. Stanovanja v domu, ki so namenjena učiteljsstvu, smejo uporabljati samo člani UJU in učenci osnovnih šol. Stalno se teh stanovanj ne sme dajati v najem.

Čl. 4. Učitelj(ice), člani UJU plačajo za eno prenočišče brez kurjave 10 Din, s kurjavo 15 Din. Učenci ekskurzisti plačajo za prenočišče po 3 Din.

Čl. 5. Za čistost in red v domu bo skrbel služitelj doma po navodilih gospodarja.

II. del.

Dolžnosti gospodarja.

Čl. 6. Gospodar je dolžan:

a) Voditi inventar celokupne imovine in polaga ob koncu leta o tem račun.

b) Dogovorno z blagajnikom oskrbovati manjše potrebe, a za večje podajati predloge, po blagajniku izvršnemu odboru.

c) Voditi knjigo za prenočišča, ki je določena za evidenco oddajanja postelj pobirati pristojbine od vseh oseb, ki prenočujejo v domu in vsakih štirinajst dni oddati blagajniku račune in denar od pristojbin.

III. del.

Ekскурzije in ekskurzisti.

Čl. 8. Vsaka ekskurzija mora biti štirinajst dni prej prijavljena izvršnemu odboru zaradi razporeda in drugih priprav. V prijavi se mora navesti število otrok (dečkov in deklic) in koliko dni prenočujejo v domu. Vodje ekskurzije morajo dobiti poročilo doma še pred odhodom na pot.

Čl. 9. Za neprijavljene ekskurzije ne nosi Udruženje odgovornosti za slučaj, da jim ne more dati prenočišča.

Čl. 10. Gospodar doma odkazuje ekskurzistom prenočišča. V knjigo vpiše samo ime voditelja ekskurzije in število učencev in pobere takso za prenočišče v naprej za ves čas.

Čl. 11. Do brezplačnega prenočišča v domu imajo pravico:

Vsi člani širjega odbora, predsedniki in tajniki sekcij, ko pridejo v Beograd po poslih udruženja.

Čl. 12. Prehrana otrok v domu ni obvezna. V slučaju pa, da se to želi, se sporazume vodja ekskurzije z gospodarjem doma. Kosilo se servira le v jedilnici in ne po sobah.

Čl. 13. Kopanje v poletnem času je za ekskurziste brezplačno a vodje plačajo po 2 Din. Kopanje pozimi stane za učitelje in učiteljice po 10 Din.

Čl. 14. O sprejemu učencev drugih šol, razen osnovnih določa posebej izvršni odbor.

Učiteljski pravnik.

—§ Do 8 dni dopusta učiteljsstvu. Kraljevska banska uprava dravske banovine je izdala sledeči odlok: I. No. 3704. Ljubljana, dne 10. marca 1930. Pooblaščenje podrejenih starejšim glede dovoljenja odsotnosti. Vsem gg. sreskim načelnikom in g. starejšini sreske izpostave v Škofji Loki. Na podlagi § 36. zakona o banki upravi pooblaščenim gospode starejšine naslovnih uradov, da dovoljujejo bolezenske dopuste in dopuste po privatnem poslu nameščencem tamošnjega urada do največ pet dni na leto učiteljsstvu podrejenih osnovnih šol pa največ do osem dni na leto. — Pri dovoljenju bolezenskih dopustov je upoštevati določbe čl. 108. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenecih, dopusti po privatnem poslu pa se dovoljujejo le, če je dejanska potreba dokazana. — Vsako dovoljenje dopusta je semkaj javiti in po izbiri dovoljenega dopusta zabeležiti v področni izvod uslužbenkega lista. — Ban: Dušan Serbec, s. r.

—§ Kam je nasloviti vlogo glede odtegljajev za nabavljalne zadrage. Na tozadevna vprašanja z ozirom na zadnjo listnico uredništva v »Učiteljski« sporočamo prizadejim, da je vlogo nasloviti na Kraljevsko bansko upravo — oddelek IV. v Ljubljani. Prilogi n. Takse je prosto po čl. 128. čin. zak.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Letovanje v Velaluki. Vsem priglasenim sporočam, da pošljem čerke za vplačilo takoj, ko jih prejmem! Vsem onim tovarišem (icam), ki pričakujejo sporočila, ako je njihov priglas sprejet, sporočam, da je. Vsak priglas se bo toliko časa upošteval, da bo število 100 popolno, kar bo pravočasno javljeno! Posebne tiskovine »Prijavnice«, kakor sem jih pošiljal prejšnja leta, sedaj izostanejo. Priglas se upošteva samo takrat, kadar je priložena članarina! Kdor pošlje priglas s članarino, se smatra, da je vpisan kot udeleženec letovanja in da do 1. junija poravnava vse plačilne obveznosti! — Slavko Mrovč lje, gl. pov., Slovenjgradec.

Osebnostne zadeve.

—i Upokojitve. Z ukazom so upokojeni: Serajnik Lovro, šolski upravitelj v Prilovju; Riedl Marija, učiteljica v Leskovcu; Jelovšek Fortunat, šolski upravitelj v Libovjah; Mulaček Zofija, učiteljica v Mariboru; Voglar Emilija, učiteljica v Vidmu; Kozina Ana, učiteljica v Ljubljani; Trofenik Drago, učitelj v Laškem; Šoštarčič Aleš, šolski upravitelj v Trdkovi; Rajman Ljudevit, upravitelj gradanske šole v Čabru.

— Napredovanje v I. grupo II. kategorije so povišani: Sokol Adolf, učitelj v Kotlju, Kotnik Ema, učiteljica v Guštanju, Simon Rudolf, učitelj v Tolstem vrhu, Džuban Josip, učitelj v Križevcih, Bric Dominiko, učitelj na Dobrovi, Gorišek Simon, strok. učitelj meščanske šole v Mežici, z 10% po čl. 7. urad. zakona, Zupan Franc, učitelj na Viču, Krepš Arnold, učitelj v Odrancih, Planer Albert, učitelj v Sv. Pavlu, Hribar-Truger Teodora, učiteljica v Kočevju, Dobriha-Sadnik Hilda, učiteljica v Sv. Pavlu pri Preboldu, Sedlak Gizela, učiteljica v Mostah, Ganslmajer Ana, učiteljica v Kočevju, Rus Marija, učiteljica na Poljanah, Kadunc Karolina, učiteljica pri Sv. Gregorju, Vomer Ivan, učitelj v Mariboru, Prudič Ana, učiteljica v Cerknici, Pirjavec Ivan, učitelj v Šmartnem pod Šmarno goro, Kovačič-Jurko Olga, učiteljica v Kostivnici, Kromar Julij, učitelj v Brežicah, Smolik Rupert, učitelj v Koroški Beli, Gobec Regina, strok. učitelj, mešč. šole v Slovenjgradu, z 10% po čl. 7. urad. zakona, Dobrnik Leon, šolski upravitelj v Strančah, Matelič Ivan, učitelj v Mariboru, Šalda Leopold, šolski upravitelj pri Sv. Lovrencu, Janežič Avgust, učitelj v Šoštanju, Pavletič Franc, učitelj na Vrhniki, Serbec Josip, učitelj na Muti, Bertonec Josip, učitelj v Kovorju, Spindler Štefanija, učiteljica v Verzeju, Sorec Karel, učitelj na Selah, Sajovic Marija, učiteljica v Zveznikih, Kordon-Lejler Ivana, učiteljica v Gor. Logatcu, Porenta Uršula, učiteljica na Hrušci, Župančič Elizabeta, učiteljica v Raščah, Klugler Ivan, učitelj v Podgorju, Kump Leopoldina, učiteljica v Ljubljani, Verk Miloš, učitelj pri Sv. Križu, Firm-Slemenšek Irene, učiteljica v Radvanju, Lasič Josip, učitelj v Kaplji. — V 2. grupi II. kategorije: Arigler Marija, učiteljica v Trebnjem, Plevelj Leopoldina, učiteljica v Jevnici, Švarc Silva, učiteljica na Drenovem griču, Raspotnik Alojzija, učiteljica na Zidanem mostu, Goljar Franja, učiteljica na Ježici, Košak-Urbanič Terezija, učiteljica na Viču, Vutkovič-Povh Marija, učiteljica v Krškem, Golmajer-Sušnih Franja, učiteljica v Brežicah, Rupnik-Terpin Antonija, učiteljica pri Sv. Emi, Hvala Mihaela, učiteljica v St. Rupertu, Lazar Anton, učitelj pri Sv. Martinu, Jakac Andrej, učitelj v Mariboru, Dujc Mirko, učitelj v Šmartnem ob Paki, Visočnik Andrej, učitelj v Pamečah, Černe Josipina strok. učiteljica v Mariboru, z 10% po čl. 7. urad. zak., Hribar-Bergant Pavla, učiteljica v Dolnji Lendavi, Lavrenčič Ivan, strok. učitelj, mešč. šole v Mariboru, z 10% po čl. 7. urad. zak., Perme-Primajer Ljuba, strok. učiteljica meščanske šole v Mariboru, z 10% po čl. 7. urad. zak., Bregant Marija, učiteljica v Slivnici, Petriček Elizabeta, učiteljica v Zalcu, Kreiner Marija, učiteljica v Kočevju, Matkovič Marija, strok. učiteljica pom. šole v Ljubljani, z 10% po čl. 7. urad. zak., Vidmar Alojzija, učiteljica v Leskovcu, Merala Leopoldina, učiteljica v Kočevju, Urbanc-Milač, Katica, učiteljica v St. čni Hrovat Ivan, učitelj v Ihanu, Zorec Francka, strok. učiteljica mešč. šole na Jesenicah z 10% po čl. 7. urad. zakona, Mihelič Ivana, učiteljica v Preski, Serajnik Jelisa, učiteljica v Mariboru, Avgustinčič Rajko, učitelj pri Sv. Iju v Slov. goricah, Šorli Marija, učiteljica v Mariboru, Kladnik-Vrtač h Vilma, učiteljica v Sevnici, Kirar Josipina, učiteljica pri Sv. Petru Faganel Stanišlava, učiteljica na Viču, Planer-Versolati Marija, učiteljica pri Sv. Pavlu pri Preboldu, Levstik Marcela, učiteljica na Studencu-Ig, Čarman Iva, učiteljica v Vel. Trnu, Kasagrande Ljudmila, učiteljica v Stranjah, Likar-Gospodarič Erna, učiteljica na Rakeku, Ambrožič Ivana, učiteljica v Dolenji vasi, Porenta Viktor, učitelj v St. Vidu, Fajdiga-Sorčan Ana, učiteljica v Hrastniku, Krapš Ana, učiteljica v Litiji, Zemljik-Korbar Josipina, učiteljica v Ljubljani, Močnik Pavla, učiteljica v Devici Mariji v Polju, Voršič Antonija, učiteljica v Dobrni Pirnat Viktor, učitelj v Novem mestu, Munda-Štrumbelj Pavla, učiteljica v Novem mestu, Cerar Ivana, učiteljica v Hrušci, Hasl Ana, učiteljica v Ptuju, Sever Marija, učiteljica v Cvenu, Sušnik Marija, učiteljica v Dobropoljah, Križaj Karolina, učiteljica v Dobropoljah, Pečjak-Kamenšek Ana, strok. učiteljica mešč. šole v St. Vidu pri Ljubljani, z 10% po čl. 7. urad. zak., Klobar Štefanija, učiteljica v Litiji, Martelanc Justa, učiteljica v Božakovem.

—i Napredovali so v II./3. skupino: Fakin Dragotin, učitelj, Boštanj; Podboj Ana, učiteljica, Rajhenburg; Tavčar Angela, učiteljica, Javorski Rovt; Četar Olga, učiteljica, Sv. Barbara v Haložah; v II./4. skupino: Jerreb Bogomir, učitelj v Cerklijah; Eržen Ana, učiteljica v Žirih; Lunder Dušan, učitelj v Primskovem; Sedej Pavla, učiteljica v Grahovem in Vozel Nada, učiteljica v Loškem potoku.

—i Stalnost je priznana: Golobič Marti, učiteljica v Šmartnem; Kunčič Antoniji, učiteljica v Pečicah; Skufca Jožefi, učiteljica v St. Rupertu; Sumi Gabrijele, učiteljica v Tomišlju; Žlebnik Jožefi, učiteljica v St. Janžu; Urnkar Mariji, učiteljica v Selih-Vrhih.

Splošne vesti.

— »Učiteljski Tovariš« prihodnji teden zaradi seje glavnega odbora UJU ne izide ter nadomestimo to z naslednjimi številkami.

— Seja glavnega odbora UJU, ki se je imela vršiti 12. in 13. t. m. v Beogradu, je preložena na velikonočno sredo in četrtek, t. j. 16. in 17. aprila t. l.

— Seja širjega sosveta pov. UJU Ljubljana se bo vršila v soboto 26. aprila 1930. v Mariboru.

— Stanarina in naruralna stanovanja. Tovarišice in tovariši, ki imajo neprilike v tem oziru opozarjamo, da uradno to poročajo na prosvetno upravo, prepise pa pošljejo tudi poverjenstvu, da organizacija tudi s privatno iniciativo lahko stori korake za ugodno rešitev tega vprašanja.

— Ali ste že naročili šolski zakon? Za vsakega učitelja in vsako učiteljico je ta zakon nujno potreben, ker ga potrebuje vsak dan v službi. Oglejte si današnji oglas, kaj vse vsebuje zakon o narodnih šolah, ki je izšel v založbi Učiteljske tiskarne. Kdor ga nima, naj ga naroči takoj po dopisnici.

— Velikonočne počitnice so odrejene z odlokom min. prosv. O. N. br. 27.544 z dne 4. aprila 1930. od vštetegeta četrta 17. t. m. do vštetegeta 27. aprila t. l. in to v zmislu § 54. zakona o narodnih šolah.

— Pokojnina. Poznam bolezensko upokojeno učno osebo, ki je prejela dosavljen upokojitveni dekret že tekom meseca prosinca in so se ji seve takoj s 1. februarjem ustavili prejemki. Toda pokojnina še do danes — dne 7. aprila ni dobila nakazane. Boizen, a že tretji mesec nobenih prejemkov. In vendar tudi upokojenec ne more živeti le ob vodi in zraku, posebno pa še bolnik ne. Skrajni čas je, da se to ublaži in se ti dolgi odmori za vselej onemogočijo.

— Stanarino nam bodo plačevali občine. To bo zopet povzročilo težave med učiteljskim in občino, med šolo in domom — posebno za nas podeželske učitelje. Podeželski človek je najbolj občutljiv pri denarju, oziroma pri plačilu. To je pri njem alfa in omega. Tu se razbije vsako prijateljstvo. Že slišim in čitam: Zdaj naj jim še občine stanarino plačujejo! Čemu imamo toliko učiteljev, nekdanji smo imeli le enega ali dva in je bilo dobro. Tu ne pomaga vse pojasnjevanje nič in če tudi mu poveš, da je zdaj dvakrat in več toliko otrok kot jih je bilo pred 50 ali 60 leti, vse nič ne pomaga, zna se ti zgoditi, kakor učitelju, ki je v družbi govoril o luni, pa je eden resno zavrnil: »To vse nič ni res, kdo pa je že bil na mesecu, da vse to ve?« in konec je bilo debate. Zato pa naj se ne dela učitelja gmotno odvisnega od občin, posebno na kmetih ne, ker si potem gotovi ljudje vedno prisvajajo neko oblast nad njim, ki je nimajo in je logično ne smejo imeti. Zdravo razmerje med šolo in domom se kali trpi vzgoja in pouk učitelj in kmet. Učitelj naj vedno občuti okove odvisnosti in podrejenosti. Tukaj jasno govori tudi mučni incident v Laškem (»Učiteljski Tovariš« z dne 27. marca »Poslano«). Zato pa naj se nam zjasura naša primerna eksistenčna neodvisnost po študiju in delu primernih državnih prejemkih, da bomo lahko postavili s polnim uspehom vse svoje moči domu, narodu, državi na oltar v šoli in izven šole. Tiste mučne beracije pri občinah za stanarino in kurivo, pa lepo prosimo: Reši nas o Gospod! Obdravski učitelj.

— Društvo učiteljic v Ljubljani bo imelo izredni občni zbor v četrtek dne 17. aprila t. l. ob 9. uri zjutraj na šentjakovski dekliški šoli v Ljubljani. Dnevni red: 1. Društvena poročila. 2. Volitve. 3. Referat učiteljice Anje Vodetove: »Strokovne organizacije učiteljic pri nas in drugod«. 4. Slučajnosti. — Vabimo vse tovarišice, posebno one z dežele; pridite ves k zborovanju! a. l. n. s. k. leto so prevzela nekatere tovaršice nabiralne pole za temeljne kamne »Zenskega doma«. Prosimo, vrnite pole, ne glede na uspeh — Društveni odbor.

— Občni zbor Učiteljske tiskarne bo v nedeljo 13. t. m. ob 10. uri na mestnem magistralu. Zadržite se, udeležite se ga!

— Kamniško učiteljsko društvo objavlja: Vse knjigarnice in založništva opozarjamo, da smatramo vse pošiljke, naslovljene na učiteljsstvo in šole, in ki niso bile naročene — kot darilo pošiljatelja prizadeti šol.

— Iz ekspozicije k budžetu ministrstva prosvete. Izdatki ministrstva prosvete kažejo povečanje za 452 milijona. Od te vsote odpade del (27 milijonov) na srednješolski pouk v zvezi z uveljavljenjem novega zakona o srednjih šolah. Izdatki za univerze se povečajo za 89 milijona v glavnem za izredne izdatke (gradnje). Dalje se povečajo izdatki za učiteljice za 58 milijona Din. Znižajo pa se izdatki za osnovno šolstvo in narodno prosveto za 135 milijona Din kar je posledica okolnosti, da so sedaj stanarine učiteljev in plače slug prenešene na občine.

Dejansko je proračun za osnovno šolstvo povečan za 24 milijonov, in sicer predvsem za plače 480 novih učiteljev. Povečanje izdatkov ministrstva prosvete, ki so izkazani v proračunu državnih podjetij in ustanov (gledališča in tiskarne) znaša 3 milijone.

— Knjige Slovenske šolske Maticice za leto 1929. so izšle, in sicer: 1. Pedagoški Zbornik, XXV. zvezek, 2. Dr. K. Ozvald: Duševna rast otroka in mladostnika, 3. L. Pibrovca: Osnovni razred v luči sedanjih vzgojno-didaktičnih načel. Tekom tekočega tedna bo ekspedicija knjig izvršena na vse tiste poverjenike, ki imajo svojo članarino plačano za leto 1929. Zamudnikom, oziroma nečlanom bodo knjige po izvršeni ekspediciji na razpolago, toda proti plačilu knjigarskih cen, ki so določene za knjigo pod št. 1 na 28 Din, št. 2 na 20 Din in št. 3 na 40 Din, kar naj blagovolijo prizadeti upoštevati; za tekoče leto jih pa prosimo, da pravočasno, t. j. vsaj do konca junija t. l. vplačajo predpisano članarino 30 Din pri poverjeniku svojega sreza. — Odbor.

— Trojni jubilej bo obhajal tovariš Janko Leban dne 21. aprila t. l.: 75letnico rojstva, 60letnico slovenskega delovanja in 63letnico orgljanja. Čestitamo, še mnogo let!

— Redni občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru bo v nedeljo dne 4. maja t. l. na deški meščanski šoli v Mariboru, Krekova ulica. Začetek ob 10. uri. Dnevni red: 1. Poročila funkcionarjev. 2. Volitve. 3. Predavanje oblastnega šolskega nadzornika v pok. M. Senkoviča: Poizkus združitve glavnih ciljev nove šole. 4. Delovni program za bodoče leto. 5. Slučajnosti.

— Ferijalni tečaj šole rada v Krku. Oblastni odbor Podmlatka Crvenoga Krsta v Zagrebu upriličiti će kroz velike praznike (od 7. jula do 14. avgusta t. g.) tečaj šole rada v Krku na istoimenom otoku za nastavnice (ice) osnovnih škola. Nebiljgovane molbe za tečaj šole rada v Krku imajo se slati direktno Oblastnom Odboru Podmlatka Crvenoga Krsta v Zagrebu, Higijenski zavod, Mirogojska c. 4. Upis u tečaj traje do 10. juna t. g. Svaki prijavitelj ima da plati 400 Din u ime upisnine i 200 Din poslati zajedno s prijavom, a ostalih 200 Din platiti prije početka tečaja. Materijal za rad u tečaju dobije pohadjač besplatno, a izradjeni predmeti njegova su svojina. U tečaju će se raditi samo prijepodne, da se pohadjač tečaja mogu poslijepodne kupati, sunčati, loviti ribu itd. Spavanje će biti besplatno, zajedničko u škol. dvoranama (uz neznatnu nagradu poslužbi), a hrana u gostionima uz cijenu od 650—700 Din mjesečno. Pohadjači tečaja dobiti će propisana uvjerenja. Za sve eventualne informacije treba se obratiti na Oblastni Odbor Podmlatka Crvenoga Krsta u Zagrebu, Higijenski zavod, Mirogojska c. br. 4. Svrha ovog tečaja (kao što je bila i onog prošle godine u Sušaku) da se nastavnica dade uputa kako se ručni rad dovodi u vezu sa svim naučnim disciplinama na bazi skupne obuke (Gesamtunterricht). Napredna pedagogija je postavila dijete kao centar cjelokupnog školskog rada, i traži aktivno sudjelovanje učenika bilo kod kojeg naučnog predmeta. Pošto je ručni rad zakonom za osnovne škole propisan, smatrali smo potrebnim da se ovaj tečaj održi. A. Voditelj tečaja S. Zaninović obraditi će u tečaju sljedeće gradivo: 1. Rad štapićima, graškom, papirom i glinom u savezu sa početnim crtanjem, stvarnom poukom, čitanjem (stvaranjem početnice), računanjem (stvaranjem računice) i pisanjem sve na bazi skupne pouke. 2. Rad u šarolikom papiru i glini u savezu sa zemljopisom, povijesti, prirodopisom, fizikom i građanskom naukom. 3. Sagibanjem papira na bazi planimetrije. 4. Rad u kartonu u savezu sa planimetrijom i stereometrijom, izradjujući prvenstveno sve one likove koji služe svakom učeniku kao pomagalo pri konstruktivnom crtanju. 5. Rad u tankom drvetu. Izrada najobitnijih fizikalnih predmeta kao primjena teoretski naučnih zakona. 6. Rad u glini u savezu sa podavanjem temeljnih zemljopisnih pojmova: brdo, dolina, tunel, most, kula itd. 7. Pravljenje šarolikog papira i mramorisanog. 8. Uvez knjiga. B. Gosp. Salih Ljubuncić, prof. više pedagoške škole i učiteljice u Zagrebu predavati će u tečaju u Krku: 1. Škola rada i radna obuka, principiјno stanovište, socijalno privredno i kulturno-nacionalni razlozi škole rada, pšihološka i pedagoška opravdanja radne obuke. 2. Obuka (nastava) u materinjem jeziku: jezik kao duhovni faktor, jezik kao sredstvo izražavanja i prikazivanja: nastava u jeziku kao središnja i sveobuhvatna školska nauka, didaktični i pedagoški principi radne obuke (nastave) u: a) štivu, b) nauči o jeziku (gramatici) c) pismenim sastavcima, d) pravopisu. Novi oblici učenikovog samorada u svim granama obuke u jeziku. 3. Zemljopis i povijest, važnost i ciljevi ovih nauka, nastavni oblici nešto i sada, putovi i sredstva radne obuke u zemljopisu i u povijesti, pedagoška (uzgojna i naučna) obrazovna važnost zemljopisne i povjesne obuke, njihov socijalni, kulturni i nacionalni značaj. 4. Obuka o poznavanju prirode: metodički principi radne obuke u poznavanju prirode: vežbe, i samorad učenika privredno i kulturno značenje ove obuke; pedagoški značaj radne obuke. 5. Metodika radne obuke u računskoj i geometrijskoj nastavi, psihologija i pedagogija računске i geometrijske obuke, novi metodički oblici i njihov pedagoški značaj. 6. Obuka (nastava) kao kulturno-socijalni i pedagoško psihološki problem, tehnika obuke, psihologija dječjeg rada, važnost metode, uloga učitelja u obuci, humana i kulturna strana obuke, uzgoj i obrazovanje u obuci skupna obuka. — C. Predavanja iz

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.

En gros. En detail.

higijene uopće, a dječje napose. — D. Organizacija Podmlatka Crvenoga Krsta kao odgovorna i humana ustanova.

— Početni pouk v čitanju zemljevidov je prav lahek za učence in učitelja, ako se uporablja pri njem ročni zemljevid dotične kulturne skupine, v kateri se nahaja njegova šola. Naj najdejo učenci v takem zemljevidu vse zemljepisne pojme, kar vidijo v svojem okolju in naravi. S kakšnim veseljem zanimanjem sodelujejo učenci pri takem pouku in kako lahko se dosežajo dobri uspehi, to ve vsak sam če je že poizkusil. Pri Učit. domu v Mariboru je dobili ročne zemljevide sledečih kulturnih skupin: Pohorje-Kozjak, Slovenske gorice-Ptujsko polje, Prekmurje, Celjska kotlina-Posavje in Kamniške planine. Torej ne učite sebe in učencev z abstrakcijo v tem predmetu in uporabljajte te zemljevide!

— Izvor izredne nadarjenosti otrok. Profesor psihologije na univerzi v Chicagi, L. Thurstone, je izvršil pri 1500 družinah raziskovanja, da bi dočel pogoje pod katerimi se rodijo izredno nadarjeni otroci. Izpraševal je družine iz raznih društvenih slojev in vršil medsebojno primerjanje otrok, ki so zrasli v isti družini in pod istimi pogoji. Nikjer ni ugotovil, da bi bili otroci mlajših staršev manj inteligentni od otrok starejših roditeljev. Ravno tako nima vpliva na duševno moč potomcev razlika v letih med roditelji in tudi ne čestitosti porodi. Z raziskovanjem inteligence je ugotovljeno, da zaostajajo prvorojenci po svojem duševnem razvoju za otroci, ki so rojeni pozneje. Prof. Thurstone je tudi opazil, da so pozneje rojeni otroci bistrejši nego drugi. Pri proučevanju 362 družin z dvema otroci se je pokazalo, da so stali mlajši otroci (inteligentno) povprečno za 3 poene nad starejšimi. Čim večja je bila družina, tem bolj je stopnjama prehajala inteligence na pozneje rojene otroke. V družini s petimi otroci je bila razlika med petim in prvim otrokom za 10 poenov, a navadno je stal peti otrok za 3 poene nad vsemi ostalimi.

— Brezlični brzovaj in kinematograf v šoli, je naslov časopisa, ki ga izdaja generalna direkcija narodne prosvete v Maroku. Ta list poudarja veliko važnost radioaparata in kinematografa za šolo. Ni pa ostalo le pri besedah. Ze v letu 1928. so imele 23 šole svoj radio in 1. januarja t. l. je dala direkcija šolam štiri-deset sprejemnih radioaparatorov. Oddajna postaja prireja posebna predavanja in koncerte za šole. Učenci so se tudi naučili že več pesmic potom radia in tudi pravilno čitanje se poučuje po radia. — Letos sta razpisana v Maroku dva natečaja. Prvi za »Najboljši tekst lekcij za radio«, drugi pa za »Najboljši letni program lekcij za radio«.

— Pouk na praških poizkusnih diferencialnih meščanskih šolah. Na praških poizkusnih šolah se uporablja pri pouku češčine resnično literarno delo in ne odlomek iz čitanke. O prebranem napravijo dijaki referate, ki se potem v šoli preberijo in popravijo z ozirom na slog, pravopis in vsebino. Pravopisne poprave so razredne ali pa si dijaki zamenjajo naloge in jih drug drugemu popravijo. Končna poprava in poprava takozvanih nalog za preizkušnje pripada seveda učitelju.

— Dom za ubogo siročad v Hrvatskem Leskovcu pri Zagrebu, v katerem je 65 siromašnih otrok brez staršev v starosti od 2 do 14 let, so poselili te dni zastopniki Dr. A. Wander d. d., ki je poklonila že prej gotovo količino Ovomaltine za zajtrk najslabotnejšim otrokom za zimski čas. Otroci so zastopniku tvrdke zelo pohvalili Ovomaltine, in če sestre, ki ta dom opravljajo, so izjavile, da je ta zajtrk za otroke izboren ker dobivajo po njem boljši tek in se redijo. Obenem pa so se tvrdki Dr. Wander d. d. zahvalile za ta zajtrk, ki ga prireja siromašnim otrokom.

— Evangelski šoli v Zagrebu je že lani dajala tvrdka Dr. Wander d. d. nekaj mesecev brezplačni zajtrk za 25 siromašnih učencev. Ze lani je konstatiral upravitelj te šole, da so otroci, ki so uživali Ovomaltine, pridobili na telesni teži in višini. — Zaradi tega so uvedli na tej šoli vsakodnevno kuhanje Ovomaltine. Otroci premožnejših staršev plačujejo za zajtrk po 2 Din.

— Dr. A. Wander d. d. je poklonila 30 najslabotnejšim otrokom iz osnovne šole na Borongaju gotovo količino svojega izdelka Ovomaltine z mlekom in slakdorjem. Ti učenci, po večini siromašnih staršev, so dobivali od tega v šoli zajtrk, ki jim je zelo ugajal in se je opazil na njih kmalu videu telesni napredek. Vsi ti otroci so v kratkem času pridobili 1/2 do 1 kg na svoji telesni teži.

— Ob priliki izletov v Celje priporočamo obisk gostilne »Skalna klet«. Natančneje v današnjem oglasu.

Obleke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

ZAKON O NARODNIH ŠOLAH

s kratko razlago in stvarnim kazalom ter z dodatkom predpisov drugih zakonov, ki so v zvezi z zakonom o narodnih šolah: zakonom za srednje šole, zakonom o učiteljskih, zakonom o učbenikih za narodne meščanske, učiteljske in srednje šole ter podatki iz upravnih zakonov: o banski upravi, o organizaciji občne uprave, kar ima zvezo z narodno šolo in učiteljstvom narodnih šol

Je izšel

za šole, krajevne šolske odbore, urade in učiteljstvo

V ZALOŽBI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

CENA: 22 Din

Zaradi interpretacije, ki je pridejana zakonu o narodnih šolah v zvezi z drugimi zakoni, je nujno potreben ta zakon vsakemu učitelju.

da ji bodo v najkrajšem času nabavila in instalirala sprejemne radio-aparate. — S 4. februarjem t. l. je začela neka oddajna postaja s sezijo predavanj za otroke od 11 do 15 let in to dvakrat tedensko po pol ure. Agrikulturni kolegij v poljedelskih državah U. S. so instalirali svoje posebne radio oddajne postaje, ki oddajajo predavanja o kmetijstvu, kmetijskih strojih, živinoreji, sadjarstvu, gošpodinjstvu itd. Kot primer navedemo izvešček iz enodnevnega programa teh postaj: **Dopoldne:** ob 8. uri godba in telovadba pod vodstvom strokovnjaka, ob 10. uri dobivajo gospodinje navodila glede jedinega lista in druga navodila v gospodinjstvu. **Popolodne:** ob 12:30 uri vremenska, tržna in borzna poročila, ob 16:30 ureci in deklacije poslušajo poročila o svojih klubih in društvih, ob 17. izčrpana poročila o prometu v Chicagu in Cansas City, nekatere oddajne postaje poročajo tudi o sportnih prireditvah.

— Akcija otrok za mir po radia. V okviru Lige za Društva narodov pozivajo varleški otroci (Anglija) svoje tovariše iz vsega sveta da proslave 18. maj kot obletnico prve haaške konference leta 1899. Ta dan so krstili kot dan dobre volje. Slavnosti po šolah imajo namen, da otrokom s petjem, živimi slikami recitacijami in igrami vpejajo zavest o potrebi mednarodnega prijateljstva. Leta 1922. pa se je zveza poslužila radia, da je po njem angleška deca sporočila deci vsega sveta blagovest ljubezni med narodi. — Pozvalo je, naj store otroci vsakega naroda isto po svojih postajah. Ta institucija je našla mogočen odziv po vseh deželah in podpredsednik angleške zveze za Društva narodov g. Gwilym Davies sporoča, da se je odzvalo lani 48 narodnosti. Med petimi postajami, ki jih v svoji okrožnici posebej omenja je tudi »Radio Ljubljana«, ki se je bil lanskiemu pozivu odzval, kar bo storil seveda tudi letos.

— Dom za ubogo siročad v Hrvatskem Leskovcu pri Zagrebu, v katerem je 65 siromašnih otrok brez staršev v starosti od 2 do 14 let, so poselili te dni zastopniki Dr. A. Wander d. d., ki je poklonila že prej gotovo količino Ovomaltine za zajtrk najslabotnejšim otrokom za zimski čas. Otroci so zastopniku tvrdke zelo pohvalili Ovomaltine, in če sestre, ki ta dom opravljajo, so izjavile, da je ta zajtrk za otroke izboren ker dobivajo po njem boljši tek in se redijo. Obenem pa so se tvrdki Dr. Wander d. d. zahvalile za ta zajtrk, ki ga prireja siromašnim otrokom.

— Evangelski šoli v Zagrebu je že lani dajala tvrdka Dr. Wander d. d. nekaj mesecev brezplačni zajtrk za 25 siromašnih učencev. Ze lani je konstatiral upravitelj te šole, da so otroci, ki so uživali Ovomaltine, pridobili na telesni teži in višini. — Zaradi tega so uvedli na tej šoli vsakodnevno kuhanje Ovomaltine. Otroci premožnejših staršev plačujejo za zajtrk po 2 Din.

— Dr. A. Wander d. d. je poklonila 30 najslabotnejšim otrokom iz osnovne šole na Borongaju gotovo količino svojega izdelka Ovomaltine z mlekom in slakdorjem. Ti učenci, po večini siromašnih staršev, so dobivali od tega v šoli zajtrk, ki jim je zelo ugajal in se je opazil na njih kmalu videu telesni napredek. Vsi ti otroci so v kratkem času pridobili 1/2 do 1 kg na svoji telesni teži.

— Ob priliki izletov v Celje priporočamo obisk gostilne »Skalna klet«. Natančneje v današnjem oglasu.

Obleke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Slovenskim pisateljicam!

Razpis natečaja.

Belo-modra knjižnica razpisuje 2 nagradi, in sicer:

I. nagrada 1000 Din za najboljše leposlovno delo za odrasle, in

II. nagrada 1000 Din za najboljše mladinsko knjigo.

Poleg nagrad izplača tudi običajni honorar.

Tekmujejo lahko samo slovenske pisateljice. Leposlovna knjiga naj obsega ca. 6 tiskovnih pol, mladinska pa ca 5 tiskovnih pol. Rokopisi naj se pošljejo do **1. junija** t. l. na naslov:

Belo-modra knjižnica, Ljubljana, Dunajska cesta 1a V., in naj bodo opremljeni z geslom. Ime avtorice naj bo napisano na posebnem listku v zalepljeni kuverti. Kuverta naj nosi isto geslo kot rokopis in priložena rokopisu.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Poročila:
+ PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 10. februarja v Ptuj. **Situacijsko poročilo.** Število učiteljstva v okraju je 165, število članstva v okraju je 153, število udeležencev pri zborovanju je 117, t. j. 76.4%.

Ob določeni uri otvoril tov. predsednik zborovanje. Omenil, da v organizaciji ni prave sloge: sloga jači; samo močan ima lahko uspehe, lahko doseže marsikaj, če že ne vsega. Skrbeti bo treba, da bo organizacija v slogi svojega članstva dnevno jačja, da bo premagala z lahkoto vse ovire, ki ji danes zastavljajo pot do zaželjenega cilja. Tov. Jurančič in Hribernik ter tovarišici Flere in Mlakar so novi člani društva.

Poročilo o seji širjega sosveta v Celju poda tov. predsednik. Na seji je poročal tudi tov. Flere o zakonu. Izvedeli smo ves križev pot, ki ga je hodil osnovnošolski zakon. Tov. predsednik je poročal tudi o predlogih »in suspensio« in njih neslavnem koncu. Apeliral je ponovno zlasti na mlajše članstvo naj stopi na plan, ter naj agilno poseže po delu.

Za turnoje Učiteljskega pevskega zbora bo društvo poslalo predpisani prispevek. Projekt pravil UJU se bo po sklepu zborovanja pretresal na prihodnjem zborovanju. Tov. Musek poroča o akciji deputacije poverjenstva pri merodajnih faktorjih v Beogradu.

Učiteljstvo se ni doseglo svojih pravic in obsoja vsa nesoglasja, ki se vrše baš v najkričnejšem času v učiteljskih udruženjih. Apeliramo na vsa poverjenstva, zlasti pa na vrhovno vodstvo organizacije in na Izvršni odbor v Beogradu, da složno zastavljajo vse sile za izboljšanje učiteljskega položaja. Predlog je bil soglasno sprejet.

Glede zavrnjenih članov za »Popotnika« se pooblašča odbor, da članke prouči ter sklepa, se li naj isti res zavrnejo ali pa nastanejo v »Popotniku«.

V debato, ki se je otvorila o poročilih, so posegali tov. Musek, Lešnik, Jančič, Jurančič, Troha, Šterk, Jarc, Rusjan, Kancler. Poročila so se vzela na znanje.

Samoizobrazba. Poročilo o delovanju krožkov je izostalo.

Šolska reforma. Tovarišica Troha je podala poročilo o ekskurziji pedagoške centrale na Dunaj. Podala je izčrpen, vseskozi objektivni pregled ekskurzije, ki se je zlasti v tem odlikovala, da je nudil poslušalcem priliko zasledovati razvoj šolske reforme iz prvih početkov do skoro popolnega razvoja.

Navzoči so ji bili zahvalni za izvajanja. Tov. Musek obžaluje, da se ni Fleretova knjiga za 1. razred upeljala na več šolah, ker se dosežajo z njo prav lepi uspehi v čitanju. **Izvenšolsko delo.** Tudi ta točka se zaradi pomanjkanja časa ni obravnavala.

Slučajnosti. Tov. Čokl je v humorističnem, mestoma seveda resnem referatu, zavračal izvajanja tov. Marice Dolenčeve v članku: Samouprava učiteljstva na šoli. Upravitelj vrši na šoli predpisane dolžnosti. Ta je strožji in v posteljiviji. Mlajše učiteljstvo ni ustaljeno, ima precej široke pojme o službenih dolžnostih. Če so res kje razmere take, da drugje upravitelju ženi, ki ni učiteljica, ter je nenaklonjena zlasti učiteljicam, naj vrše te lepo izvenšolsko delo s tem, da tako ženo z ljubeznjivostjo dvigajo na svoj nivo. Idila, ki jo odkriva tov. Dolenčeva v svojem članku o samoupravi, je morda lepa, a za danes neizvedljiva, ker ji manjkajo prav vsi pogoji. Sicer pa bo menda tudi na mestu pregovor: Vsak pometaj pred svojim pragom, pa bo povsodi vse čisto.

V debato so posegli tov. Jančič Šestan, Lešnik, Pahor, Šterk.

Tov. Lovrec pa prosi naslednje:

Ker je kr. banska uprava izdala odlok, da se usposobljenostni izpiti polagajo samo v jesenskem roku, bi bilo s tem prikrajšano mnogo bivših volonterjev, ki so bili leta 1928. nastavljeni komaj decembra in jim bo manjkalo samo par tednov do polne predpisane dobe za polaganje usposobljenostnega izpita v letošnjem jesenskem roku. Zato se prosi UJU poverjenstvo, da posreduje pri ministrstvu prosvete naj ono odredi, da se pristupe prizadeti še k letošnjemu jesenskiemu usposobljenostnemu izpitu, ali pa, da se vršijo izpiti šele potem, ko bodo dovršili vo-

lonterji predpisano dobo prakse, t. j. decembra meseca, sicer so oškodovani za eno leto.

Tov. Jančič je nato vsestransko pojasnil pomen Učiteljske gospodarske poslovalnice, naglašal velik gospodarski moment za organizacijo in šolo, ter vabil vse, da se izčrpno poslužujejo te velevažne institucije, za katero se zanimajo tudi ostali jugoslovenski učitelji.

Tov. Musek zahteva, da se pri vsakem zborovanju imenujejo šole, katerih učiteljstvo dva meseca ni plačalo članarine.

Prihodnje zborovanje bo 5. aprila.

D. I. Šestan, t. č. preds. Kaukler V., tajnica.

+UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LAŠKO je zborovalo dne 8. marca 1930. v osnovni šoli na Zidanem mostu. Od 124 članov je bilo 58 navzočih, t. j. 46.8%.

Predsednik društva tov. Plavšak otvoril ob določeni uri zborovanje, pozdravi navzoče, posebno še vseučiliškega profesorja gosp. dr. Ozvalda, ki se je radevolje odzval naši prošnji ter prevzel predavanje o temi »Poizkus zaključne sodbe o novi šoli«. — Dalje pozdravi sreskega referenta g. Potočnika ter v naš okraj novodošlo tovarišico gdč. Drolčevu. — V svojem pozdravnem govoru čestita tovarišema Vidmar, ki sta razstavila svoja umetniška dela v Londonu. — Spominja se ustanovitve Sokola kraljevine Jugoslavije ter vabi vse tovariše in tovariše, da posvetijo vse svoje moči tej prekornisti organizaciji. — Končno pozove navzoče, da zaključijo trikratni »Slava« T. G. Masaryku, predsedniku Čehoslovaške, ki ravno te dni obhaja svojo 80letnico, katero na slovesen način proslavlja bratska kot tudi naša država.

I. G. prof. dr. Ozvald je v globoko zasnovanem svojem govoru obrazložil zahteve nove šole, ki so v svojem jedru le stare misli podane v novi obliki. Navzoči so z velikim zanimanjem in odobravanjem sledili izvajanjem g. profesorja. Predsednik tov. Plavšak naprosi g. profesorja, da objavi svoje predavanje v »Popotniku«, da bodo tovariši zamoogli temeljito proučiti predavateljeve misli, na kar naj bi se o priliki enega prihodnjih zborovanj vršil razgovor. Ker nekateri dvomijo, da bo uredniški konzorcij »Popotnika« priobčil predavanje v »Popotniku«, se je osvojil sledeči sklep:

Predavanje vseučil. prof. g. dr. Ozvalda se naj v celoti objavi v prihodnji številki »Popotnika«. Nato se bode vršil razgovor o predavanju šele na prihodnjem zborovanju, ki se ga na prošnjo članstva udeleži tudi g. prof. dr. Ozvald.

Poverjenstvu se poziva, da izvede brez-pogojno sklep glede objave predavanja pri uredništvu »Popotnika«.

Nato se g. prof. še posebej zahvali gosp. sreski referent g. Potočnik v svojem, kot tudi v imenu vsega učiteljstva, za nadvse zanimivo predavanje. Pozdravlja sklep, da naj se vrši razgovor po objavi predavanja v »Popotniku« in konstatira s posebnim zadovoljstvom, da je g. prof. obljubil prisostvovati temu razgovoru.

II. V zadevi obravnavanja predlogov učiteljskih društev za pokrajinsko skupščino se osvoje sledeči sklepi:

1. Učiteljsko društvo za srez Laško je proti pobiranju mesečnih prispevkov po 1 Din od člana za Učit. dom. Članarina je že itak previsoka in se ne sme pod nobenim pogojem še zvišati. Ako je možno, naj se v ta namen uporabi event. kakšna postavka v okviru sedanje članarine. Poleg tega je društvo mnenja, da naj slične institucije podpira s čistim dobičkom UGP, katere člani smo itak vsi posamezniki.

2. Zadevno povrnitve potnih stroškov delegatom za pokrajinsko skupščino in seje širjega sosveta iz blagajne poverjenstva UJU društvo soglasno sprejme predlog novomeškega društva s pogojem, da prispevek ne bo previsok.

3. Glede razdelitve organizacije UJU priporoča društvo, da tvorijo Uduženje 9 sekcij, oziroma 9 poverjenstev UJU, ki bi se krila s teritorijem banovin.

4. Po prečitanju dopisa UJU poverjenstvu Ljubljana — obrazložitev stališča učiteljstva na merodajnih mestih v pogledu občega pravilnika k § 181. zakona o narodnih šolah se soglasno sklene:

»Vsebinska dopisa pov. UJU Ljubljana št. 710 potrjuje pripricanje članstva Učit. društva UJU za srez Laško, da se poverjenstvo vestno in nemurno trudi za izboljšanje gmotnega položaja. Uverjeni smo, da bodo poverjenstvo tudi v bodoče trdno vztrajalo, da se ugotovi upravičenim zahtevam učiteljstva ter izrekamo naslovu za dosedanje smoteno delovanje našo najiskrenejšo zahvalo in priznanje.

5. Predsednik apelira na članstvo, da ugotovi prošnji UGP, ki prosi za potrebne pristopnice v kolikor se to še ni zgodilo.

6. Nadalje poziva navzoče, da tudi letos store vse, kar je potrebno v dosegu čim najboljšega uspeha za Mladinsko Matico.

7. Glede nesporazuma med poverjenstvom in uredniškim konzorcijem »Popotnik« — zaradi objavljenja gotovih člankov — se članstvo popolnoma strinja s postopkom poverjenstva.

8. Event. spreminjalni predlogi k pravilniku UJU naj se vpošiljajo na društveni odbor, ki jih bo pretresal na svoji prihodnji odborovi seji, ter o sklepih naknadno poročal.

9. Odobri se po blagajniku izplačana vsota, ki se je v naprej nakazala Učit. pevskemu zboru, ki je te dni odpotoval na Čehoslovaško. Tovarišem pevcev želimo kar največ uspeha.

Končno se je osvojil predlog zborovati prihodnjič v prvi polovici meseca aprila.

Rob. Plavšak, t. č. preds. A. Jesih, t. č. tajnik.